

Vergaderjaar 2011–2012

22 894

Preventiebeleid voor de volksgezondheid

32 793

Preventief gezondheidsbeleid

Nr. 308

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 december 2011

Tijdens het AO griep pandemie van 29 september jl. (kamerstuk 22 894, nr. 302) heb ik uw Kamer toegezegd een onderzoek uit te voeren naar de Nederlandse onderhandelingspositie en naar de rol van de farmaceutische industrie bij de aanschaf van de vaccins tegen de Mexicaanse griep. Ook heb ik toegezegd de onderzoeksvraag en de samenstelling van de onderzoekscommissie vooraf met uw Kamer te delen. Met deze brief wil ik deze laatste toezegging nakomen.

Tevens maak ik gebruik van de gelegenheid om u een overzicht van alle kosten die gemoeid waren met de bestrijding van de griep pandemie toe te sturen. U vindt dit overzicht in bijlage 1.

Uitgangspunten

Tijdens het debat op 29 september jl. hebben wij uitgebreid stilgestaan bij de dilemma's rond de bestrijding van de pandemie. De aanschaf van vaccins, op een moment dat de impact van de griep nog niet voorspeld kon worden, was het grootste dilemma. In het debat is door de aanwezigen begrip uitgesproken voor dit dilemma en voor de uitspraken uit het evaluatierapport van Berenschot, dat de aanschaf van vaccins op dat moment een onvermijdelijke keuze was.

Ik heb u ook aangegeven dat wij ons in de toekomst mogelijk weer voor een dergelijk dilemma geplaatst zullen zien. Uit uw begrip en reacties tijdens het debat heb ik draagvlak ervaren om in een volgend dilemma besluitvaardig op te kunnen treden en indien nodig vanuit een voorzorgsbeginsel verregaande besluiten te nemen. Dit is voor mij een belangrijke constatering.

Tijdens het debat is er door uw Kamer wel zorg uitgesproken over de wijze waarop de onderhandelingen rond de aanschaf vaccins, nadat het besluit was genomen, zijn vormgegeven. Uw Kamer vroeg zich daarbij af welke positie de Nederlandse overheid in deze onderhandelingen kon

innemen en welke mogelijkheden er zijn om die positie in een toekomstige situatie te versterken. Bovendien heeft uw Kamer mij gevraagd in kaart te brengen hoe andere landen zijn omgegaan met deze onderhandelingen.

Onderzoeksvraag

Op basis van de door uw Kamer geformuleerde vragen kom ik tot de volgende onderzoeksvragen:

- a) Beschrijf de elementen van de vaccinmarkt die van invloed zijn geweest op de onderhandelpositie van de overheid bij de aanschaf van de pandemische vaccins ten tijde van de Mexicaanse griep.
- b) Beschrijf de rol van de farmaceutische industrie bij deze onderhandelingen. Besteed hierbij aandacht aan:
 - de voorwaarden (waaronder financiële voorwaarden, de verantwoordelijkheid voor bijwerkingen en de geheimhoudingsclausules) waaronder de contracten zijn afgesloten, in relatie tot normale vaccincontracten.
- c) Beschrijf de rol van de overheid bij deze onderhandelingen. Besteed daarbij aandacht aan:
 - de aanwezigheid van slapende contracten;
 - de specifieke keuze voor GSK en Novartis in relatie tot andere gegadigden;
- d) Beschrijf de manier waarop in andere EU landen is omgegaan met deze situatie, tot wat voor contracten dit geleid heeft en welke lessen we daarvan kunnen leren? Betrek hier in ieder geval – voor zover mogelijk – het Verenigd Koninkrijk, Duitsland, België en Polen.
- e) Welke (inter-)nationale voorbereidende stappen zouden in een toekomstige vergelijkbare situatie de onderhandelingspositie van de overheid ten goede komen?

In een aantal debatten is de afgelopen tijd ook aandacht besteed aan de mogelijkheid van belangenverstremgeling van adviseurs zoals leden van de Gezondheidsraad. Op verschillende manieren is onderzoek gedaan naar mogelijke belangenverstremgeling, zowel in Nederland als internationaal (bv. evaluatie WHO¹). De Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen heeft samen met de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst, Orde van Medisch Specialisten, Nederlands Huisartsen Genootschap, Centraal Begeleidings-Organ en Gezondheidsraad een code² in ontwikkeling die breed gedragen wordt in de wetenschappelijke wereld. Ik zal deze richtlijn beoordelen en als die aan mijn verwachting voldoet zal ik het onderschrijven van die code voortaan als voorwaarde beschouwen voor alle advisering aan mij en het ministerie.

De commissie

Bij de samenstelling van de commissie zal ik vooral letten op deskundigheid en boven twijfel verheven onafhankelijkheid. Op dit moment ben ik beoogde leden aan het benaderen. Ik zal uw Kamer zo snel mogelijk informeren over de samenstelling van de commissie.

Ik zal de onderzoekscommissie verzoeken om voor de zomer 2012 een finaal rapport met bevindingen en aanbevelingen aan mij te zenden.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
E. I. Schippers

¹ Implementation of the International Health Regulations (2005). Report of the Review Committee on the Functioning of the International Health Regulations (2005) in relation to Pandemic (H1N1) 2009. [Http://apps.who.int/gb/ebwha/pdf_files/WHA64/A64_10-en.pdf](http://apps.who.int/gb/ebwha/pdf_files/WHA64/A64_10-en.pdf).

² Code ter voorkoming van belangenverstremgeling en oneigenlijke beïnvloeding.

Overzicht van de kosten die gemaakt zijn bij de bestrijding van de griep­pandemie

	2009/2010	2011	Totaal
Aanschaf vaccins (incl spuiten)	249 781 911	4 770 000	254 551 911
Ontvangsten verkochte vaccins	– 2 195 241	0	– 2 195 241
Uitvoeringskosten huisartsen	60 326 199	0	60 326 199
Uitvoeringskosten GGD'en	15 500 000	0	15 500 000
Communicatie	9 000 000	0	9 000 000
Distributie Antivirale middelen o.a. KNMP/LHV	740 213	0	740 213
Kosten NVI, RIVM/Cib en RIVM/CVB	3 043 576	0	3 043 576
Totaal			340 966 658